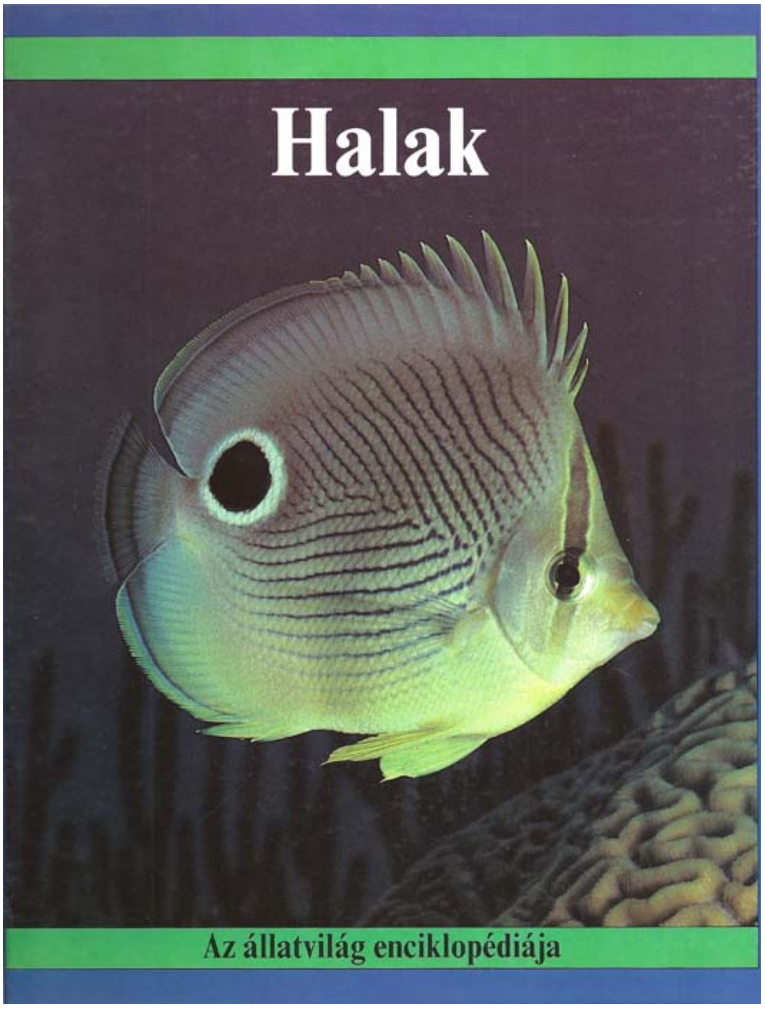
Halak - Jill Bailey

Az állatvilág enciklopédiája

Helikon Kiadó, Budapest, 1992

BEVEZETÉS

Az állatvilág enciklopédiája áttekinti a ma élő állatok főbb csoportjait és jelentősebb fajait. Mivel szakembergárda írta, a legfrissebb információkat és elképzeléseket tartalmazza az állatok viselkedéséről és fennmaradásuk esélyeiről. Az enciklopédia megvizsgálja, hogyan tükrözi egy-egy állat alakja és megjelenése az életmódját; méretei, színe, táplálékszerzési és védekezési módszerei milyen módon függnek össze sajátos étrendjével, illetve az adott éghajlattal és élőhellyel. Azt is tárgyalja, miként teszi tönkre gyakran az emberi tevékenység a természetes ökoszisztémákat és fenyegeti számos faj

fennmaradását.

Az enciklopédiában az állatokat testfelépítésük és a közös ősöktől való leszármazásuk alapján csoportosítjuk. Így különálló kötetek vagy kötetcsoportok szólnak az emlősökről, a madarakról, a hüllőkről és a kétéltűekről, a halakról, a rovarokról és így tovább. Ezeken a nagy kategóriákon belül az állatok táplálkozási szokásaik vagy általános életmódjuk szerint sorakoznak fel. Mivel a következő két nagy kategóriába tartozó állatokról igen sok információ áll rendelkezésünkre, azért az emlősöknek négy kötetet (Kis növényevők; Ragadozók; Nagy növényevők; Főemlősök, rovarevők és szilás cetek), a madaraknak pedig három kötetet (Vízimadarak; Légi vadászok; Növény- és magevők) szenteltünk.

Ez a kötet — a Halak — az ingolákról, a cápákról, a tokfélékről, a kajmánhalakról, az angolnákról, a heringfélékről, a csukákról, a lazacokról, a lámpáshalakról, a pontyokról, a harcsákról, a tőkehalakról, az ikrázó és elevenszülő fogaspontyokról, a sügérekről, a tüdőshalakról és bojtosúszójú halakról közöl fontos információkat. A halfajok összlétszáma körülbelül 21 000. A halak gerinces állatok — koponyájuk van, amely jól elkülönült agyat vesz körül, valamint porcos vagy csontos gerincoszlopuk. Emellett szinte kizárólag vízi életmódot folytatnak. A vízből nem merészkednek a szárazföldre, néhány ritka kivétellel, mint a tüdőshalak, egyes angolnák, szemforgató kúszógémek, mászóhalak, zacskósharcsák.

A halak szinte minden vízi élőhelyen megtalálhatók, a legmélyebb óceánok hideg, sötét vizeitől az Andok hegyeinek magasan fekvő tavaiig, sőt a lucskos iszapban és a föld alatti vizekben is. Szinte mindenre képesek, amire a többi gerinces (kétéltűek, hüllők, madarak, emlősök), de ezenfelül sok olyasmire is, amire azok nem. Van egy amazóniai guppifaj, amely kizárólag nőstényekből áll. Vannak világító halak, átlátszó halak és villamos halak. Méretskálájuk fantasztikus: a néhány centiméteres édesvízi trópusi fajoktól az akár 12 méter hosszúságot és 12 tonna tömeget elérő cápákig. A tőkehalak, a lepényhalak, a szardellák és a tonhalak száma megszámlálhatatlan milliókra rúg, míg a bojtosúszójú halak alig néhány száz példányban is képesek fennmaradni.

Egyesek szemében a típusos hal a cápa, amely éles fogaival elegánsan és erőfeszítés nélkül vadászik a tengerben a zsákmányára. Mások számára a lazac vagy a pisztráng jelenti a típusos halat, amelyet vacsorára fogyasztanak; esetleg az otthon vagy az állatkerti akváriumban úszkáló gyönyörű apró díszhalak. Áthorgászok számára a hal maga a megtestesült ravaszság, melynek túl kell járnia a horgász eszén. Az élőlényekkel foglalkozó természettudósok számára a hal az összekötő láncszem az „alacsonyabb rendű állatok" (mint a tengeri csillag vagy a homár) és a magasabb rendű gerincesek között.

Az enciklopédia minden egyes szócikke vagy egyetlen fajjal, vagy egymással közeli rokonságban álló fajok csoportjával foglalkozik. A szöveg mindig egy rövid, hangulatkeltő történettel kezdődik, amely kiemel néhányat az állatra jellemző tulajdonságok közül. Ezután részletesen ismerteti az állat testi sajátságait és képességeit, étrendjét és táplálkozási szokásait, valamint életmódját. Foglalkozik az állat védelmével, valamint az emberekhez fűződő viszonyával is.

Az adattáblázat könnyen áttekinthető tájékoztatást ad a főbb elterjedési területekről (ahol az állat őshonos, és nem az ember telepítette be), élőhelyekről, táplálékról, méretről, színezetről, szaporodásról és élettartamról. (A jelmagyarázat az adattáblákhoz a könyv 2. oldalán található.) A táblázatban megtaláljuk a főszövegben és a képaláírásokban említett fajok köznapi és tudományos (latin) neveit is. A színes képtáblákon szereplő, de másutt nem említett fajok elnevezéseit a képaláírásokban adtuk meg. Ezeken az illusztrációkon az állatokat méretarányosan mutatjuk be; a valóságos méretek a szövegben találhatók. A

páratlan oldalak jobb felső sarkában az illető faj(ok)nak az emberhez (vagy egy emberi lábhoz) viszonyított méretarányos rajza segít az olvasónak abban, hogy jobban érzékelhesse az állat nagyságát.

Sok állatfajt az ember tevékenysége következtében kipusztulás fenyeget. Ebben az enciklopédiában a Nemzetközi Természetvédelmi Egyesület (IUCN) által megfogalmazott következő meghatározásokat használjuk egy faj helyzetének érzékeltetésére.

Veszélyeztetett: a kipusztulás fenyegeti, hacsak az ember abba nem hagyja élőhelyének rombolását, illetve az állat vadászatát. Sebezhető: valószínűleg a közeljövőben veszélyeztetetté válik. Ritka: kis létszámban fordul elő, de jelenleg még nem tartozik az előző két kategóriába. A kislexikon a könyvben használt szakkifejezések meghatározását tartalmazza. A köznapi és a tudományos (latin) nevek mutatója alapján könnyen megtalálhatók a szöveges ismertetések és az illusztrációk.

TOVÁBBI KÉPEK:

KÖNYV ADATAI:

ISBN:	963-208-222-2
Méret:	23 x 28 cm
Oldalszám:	95 cm
Kötés:	
Példányszám:	
Nyomták:	Kossuth Nyomda

KATEGÓRIÁK:

Ismeretterjesztés, Akvarista könyvek

KULCSSZAVAK:

Halak, 23 x 28 cm, Az állatvilág enciklopédiája, Jill Bailey, Kossuth Nyomda, 1992, akvarista irodalom, akvarista könyv, Budapest, fűzött kemény papírkötés, Ismeretterjesztés
Beküldte: gabrinus
A könyv katalógusba kerülésének ideje: 2011-11-11 14:12:59
Legutolsó frissítés: 2011-11-11 14:12:59
Katalógus ID: 5587
Oldal linkje: https://akvaristalexikon.hu/akvarista-konyvek/ismeretterjesztes/halak-az-allatvilag-enciklopediaja.html

© Akvarista Lexikon - Minden jog fenntartva